

* نگاه کلی

سلام، کنکور ۸۹ با تمام دلهره‌ها و شب‌بیداری‌ها تمام شد. کلی سؤالات سنجش را نقد کردیم. اما امروز این نقد را منصفانه در دادگاه خرد قرار می‌دهیم. سؤال اساسی این است که چند درصد سؤالات کنکور استاندارد است. تعریف سؤالات استاندارد چیست؟

در جواب این سؤال باید بگویم سؤال استاندارد سؤالی است که با مطالعه‌ی عمیق کتاب‌های درسی در وقت موردنظر قادر به پاسخ‌گویی آن باشیم. امروز وقت آن رسیده که سازمان سنجش کشور از دمیدن جان به هیولایی به نام کنکور اجتناب کند. در مقایسه‌ی سؤالات کنکورهای اخیر با سؤالات کنکورهای دهه‌های گذشته دشوارتر شدن سؤالات از چشم هیچ کارشناسی پوشیده نیست؛ اما هنوز زمان پاسخ‌گویی سؤالات تفاوتی نکرده است.

واقعیت تلخ این است که استاندارد بودن سؤالات از نظر درجه سختی، نوع و سبک سؤالات حداقل در درس زمین‌شناسی به هیچ عنوان رعایت نمی‌شود. از ماهیت سخت بودن درس که بگذریم پیچیده کردن و دشوار کردن بیش‌تر سؤالات علاوه بر این که دانش‌آموز را از این درس بیش‌تر گریزان می‌کند، ظلمی بزرگ در حق دانش‌آموزی است که مطالعه کرده و وقت زیادی برای خواندن این درس گذاشته است. فقط تعجب من از سازمان سنجش است که با بررسی درصدهای سال‌های قبل تصمیم به تغییر رویه‌ی عملکرد خود در این درس ندارد. با نگاهی اجمالی به آمار داوطلبان کنکورهای سال‌های قبل به این نتیجه خواهیم رسید که سؤالات این درس از سطح استاندارد برخوردار نیست؛ گرچه سؤالات بسیار زیبا و کارشناسانه طرح شده اما زمان پاسخ‌گویی هیچ تناسبی ندارد با سؤالاتی که پاسخ‌گویی به بیش از ۸۰٪ آن‌ها مستلزم تفکر است.

کنکور به مثابه‌ی یک دروازه‌ای است که تعداد محدودی دانش‌آموز از این دروازه عبور خواهند کرد. سختی و دشواری یک آزمون کلید تنظیم هجوم داوطلبین و وسعت این دروازه است. با توجه به گسترش دانشگاه‌های کشور، به نظر می‌رسد از این کلید به درستی استفاده نشده است و این سبک سؤالات فقط باعث دور شدن داوطلبان از کتاب درسی می‌شود.

* پرسش‌های ابتکاری و نو

شماره‌ی پرسش	توضیح
۱۰۲	تشکیل دریاچه لاسم که حاصل ریزش کوه در مسیر رود است را به فصل ۹ که عامل ریزش را گرانش زمین معرفی کرده است، ربط داده است.
۱۱۵	تشکیل زلزله‌های زاگرس را به فصل ۳ تکتونیک ورقه ربط داده است.
۱۲۰	جدول صفحه ۱۰۱ کتاب پیش‌دانشگاهی (فصل ۸) را به پیش‌روی و پس‌روی دریا در فصل ۷ ارتباط داده است.
۱۲۱	با به کار بردن کلمه‌ی خشکی کلاً مسیر سؤال را تغییر داده. اولین بند پایان تریلوبیت‌های کامبرین بوده‌اند که در دریا می‌زیستند اما در کتاب به جانورانی عقرب مانند که در سیلورین در خشکی ظاهر شده‌اند اشاره شده.
۱۲۲	فصل ۹، قوانین کپلر را به فصل‌های سال، در تمرین صفحه ۷ پیش‌دانشگاهی ربط داده است.

* پرسش‌های دشوار یا وقت‌گیر

شماره پرسش	توضیح
۱۰۱	برای فهم و حل این مسئله حداقل نیاز به ۲ دقیقه زمان است.
۱۰۳	طولانی بودن گزینه‌ها و بررسی ارتباط مطالب در فصل ۷ نیاز به زمان بیشتر از حد استاندارد دارد.
۱۰۴	طولانی بودن گزینه‌ها در این سؤال و مفهومی بودن آن حاکی از وقت‌گیر بودن آن است. صرف خواندن گزینه‌ها بیش از ۲ دقیقه وقت می‌برد.
۱۰۵	این سؤال از ارتباط جدول صفحه‌ی ۱۵ کتاب پیش‌دانشگاهی و اولین نمودار فصل ۵ کتاب سوم طرح‌شده است که بعید به نظر می‌رسد رسیدن به نوع ارتباط به زمان کمتر از ۱ دقیقه نیاز باشد.
۱۰۷	خواندن گزینه‌های طولانی و مفهومی خود زمانی بیشتر از چند دقیقه لازم دارد.
۱۱۹	برای حل این مسئله و فهمیدن نکته آن قطعاً نیاز به زمانی بیش از ۱ دقیقه است.

سؤالات ۱۰۸، ۱۱۰، ۱۱۱، ۱۱۲، ۱۱۳، ۱۱۶ و ۱۲۵ عین جملات کتاب است و زمان در نظر گرفته شده آزمون فقط برای این تعداد اندک سؤالات استاندارد است. با یک محاسبه‌ی بسیار ساده حداقل زمان استاندارد برای این آزمون ۳۵ دقیقه است نه ۲۰ دقیقه!!

اگر سازمان محترم سنجش این سؤالات را یکی دو ماه دیگر به خود طراحان محترم بدهد و در ۲۰ دقیقه پاسخ و محاسبات سؤال‌ها را بخواهد، شاید به‌درستی ادعای بنده بیش‌تر مطمئن شود!

موفق باشید!

چه با زمین چه بی‌زمین!!

دکتر محمد چلاجور